

Sygn. akt: I C 819/19 upr.

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2019r.

Sąd Rejonowy w Kętrzynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Małgorzata Kłek
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Sandra Kozak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 grudnia 2019 r. w K.

sprawy z powództwa (...) z siedzibą w (...) Szwajcaria

przeciwko B. W.

o zapłatę

I. powództwo oddała;

II. zasądza od powoda (...) z siedzibą w (...) Szwajcaria na rzecz pozwanej B. W. kwotę 917,00zł (dziewięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 819/19

UZASADNIENIE

Powód (...) z siedzibą w Z. Szwajcaria wniósł o zasądzenie od pozwanej B. W. kwoty 4 269,58 zł z odsetkami od wskazanych w pozwie kwot oraz obciążenie pozwanej kosztami procesu. Jako datę wymagalności roszczenia powód wskazał 28.02.2018 r. Podniósł, że wierzytelność dochodzona przez powoda wynika z zawartej w dniu 29.01.2018 r. pomiędzy pozwaną a (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. umowy pożyczki nr (...) zawartej na odległość w rozumieniu przepisów ustawy o prawach konsumenta. Pozwana otrzymała kwotę pożyczki w dniu 29.01.2018 r. w wysokości 3350 zł, zobowiązana była do zwrotu wierzycielowi pierwotnemu jednorazowo kwoty 4269,58 zł. Strona pozwana nie dokonała spłaty w określonym w umowie terminie, wobec czego należność stała się wymagalna w dniu 28.02.2018 r. Dnia 08.05.2018 r. pierwotny wierzyciel dokonał przelewu wierzytelności z tytułu w/w umowy pożyczki na rzecz (...) z siedzibą w T. (Estonia) . Następnie na podstawie umowy zakupu wierzytelności z dnia 01.06.2018 r. przedmiotowa wierzytelność przeszła na powoda . Pozwana nie uregulowała ciążących na niej zobowiązań.

Pozwana B. W. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zwrot kosztów procesu w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwana zakwestionowała wszelkie przedłożone przez powoda niepodpisane i niewierzytelnione dokumenty. Zakwestionowała zawarcie przez nią umowy pożyczki , fakt otrzymania przez nią jakichkolwiek środków z tego tytułu oraz legitymację czynną powoda. Podniosła w szczególności, iż podwód nie wykazał, iż umowa pożyczki została pozwanej przedstawiona, że pozwana zapoznała się z jej treścią, że pozwana zobowiązała się do zwrotu pożyczki , ani też , że umowa pożyczki została przez wierzyciela pierwotnego wykonana.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód nie udowodnił, że przysługuje mu jakiegokolwiek roszczenie względem pozwanej. Zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na tym, kto z faktu tego wywodzi skutki prawne. Strony zobowiązane są w myśl przepisu art. 232 kpc wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Ciężar udowodnienia faktów uzasadniających objęte pozwem roszczenie spoczywał na powodzie, który winien wykazać wszystkie okoliczności stanowiące podstawę żądania pozwu.

W niniejszej sprawie powód nie udowodnił, iż przysługuje mu jakiegokolwiek roszczenie względem pozwanej, nie wykazał bowiem istnienia przedmiotowej wierzytelności.

W niniejszej sprawie zastosowanie do przedłożonej przez powoda umowy pożyczki mają przepisy ustawy z dnia 12.05.2011 r. o kredycie konsumenckim, która dopuszcza zawieranie umowy o kredyt konsumencki (w tym umowy pożyczki) za pomocą środków porozumiewania się na odległość.

Umowa o kredyt konsumencki zawierana na odległość to taka umowa, która spełnia warunki przewidziane w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta. Jest to zatem umowa, którą kredytodawca zawiera z konsumentem w ramach zorganizowanego systemu zawierania umów na odległość, bez jednoczesnej fizycznej obecności stron, z wyłącznym wykorzystaniem jednego lub większej liczby środków porozumiewania się na odległość do chwili zawarcia umowy wyłącznie.

Przepis art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim określa wymogi formalne umowy o kredyt konsumencki. Umowa taka powinna być zawarta w formie pisemnej, chyba że odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę. Wymóg wprowadzony w tym przepisie może być odczytywany przede wszystkim przez pryzmat art. 78 kc jako wskazanie na zwykłą formę pisemną. Oznacza to, że – przynajmniej prima facie – wymóg wprowadzony w art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim może być odczytywany jako zastrzeżenie zwykłej formy pisemnej, rozumianej zgodnie z art. 78 kc. W literaturze silnie reprezentowane jest jednak stanowisko o konieczności interpretowania art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim w sposób szerszy, niż wynikałoby to z tradycyjnego utożsamienia "formy pisemnej" z art. 78 kc. Rozstrzygającym argumentem w tym zakresie pozostaje treść art. 10 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z 23.4.2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz.Urz. UE L Nr 133 z 22.5.2008 r., s. 66 ze zm.), zastrzegająca dla umowy kredytu, alternatywnie, zwykłą formę pisemną lub posłużenie się innym trwałym nośnikiem. Biorąc pod uwagę całkowity charakter harmonizacji oraz brak pozostawienia ustawodawcy krajowemu opcji implementacyjnej, wykładnia art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim powinna być dokonywana zgodnie ze źródłową dla niej regulacją prawa unijnego, a w konsekwencji konieczne jest odczytanie zastrzeżonego w niej wymogu pisemności w sposób rozszerzający (por. Komentarz do ustawy o kredycie konsumenckim red. Osajda 2018, wyd. 2)

Wymaganie, jakie wynika z art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim, trzeba interpretować przede wszystkim jako nakaz – skierowany do kredytodawcy – sporządzenia dokumentu obejmującego treść oświadczeń woli złożonych przez kredytodawcę oraz konsumenta i utrwalenia tego dokumentu w odpowiedniej formie. Wykładnia językowa art. 29 ust. 1 w/w ustawy sugeruje, że minimalną formą umowy o kredyt konsumencki jest forma pisemna, chyba że przepisy odrębne przewidują inną szczególną formę. Istotne argumenty przemawiają jednak za stanowiskiem, aby – oprócz formy pisemnej – dopuścić formę „trwałego nośnika” (zdefiniowanego w art. 5 pkt 17w/w ustawy). W szczególności przekonuje o tym wykładnia pronijna. Art. 10 ust. 1 dyrektywy (...) jednoznacznie stanowi, że umowy sporządza się w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku. Ponadto stanowisko to wspiera wykładnia celowościowa. Aby zapewnić odpowiednią ochronę interesom konsumenta nie jest konieczna wyłącznie forma pisemna. Do ochrony takiej wystarczy zastosowanie trwałego nośnika. Wykładnia ta uwzględnia aktualne uwarunkowania społeczno-gospodarcze, które wynikają z postępu technicznego oraz potrzeb gospodarki

elektronicznej, w szczególności odnośnie do umów zawieranych na odległość (por. Tomasz Czech Komentarz do art.29 ustawy o kredycie konsumenckim).

Biorąc pod uwagę powyższe argumenty należy uznać, że umowę o kredyt konsumencki można zawrzeć zarówno w formie pisemnej (z własnoręcznymi podpisami), jak i na innym trwałym nośniku. W myśl powyższej interpretacji – nie jest konieczne opatrzenie dokumentu umowy przez strony własnoręcznym podpisem albo podpisem elektronicznym. Forma, jakiej wymaga art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim (z uwzględnieniem wykładni prounijnej oraz celowościowej), jest zachowana również wtedy, gdy treść oświadczeń woli spisano na dokumencie papierowym, ale nie zamieszczono pod nim własnoręcznych podpisów albo umieszczono faksymile lub innego rodzaju podpis powielony mechanicznie. Stosownie do prounijnego oraz celowościowego kierunku interpretacji komentowanego przepisu dopuszczalne są różnorodne sposoby dochowania wymaganej formy przy zawieraniu umowy o kredyt konsumencki. Sposobem takim może być m.in. złożenie oświadczeń woli przez strony za pomocą środków porozumiewania się na odległość (np. telefonu, poczty elektronicznej), a następnie spisanie postanowień umowy na papierowym dokumencie (np. w postaci wydruku komputerowego), bez własnoręcznych podpisów.

W ocenie Sądu powód był obowiązany w toku tego postępowania wykazać, że pozwana złożyła oświadczenie woli wyrażające zgodę na zawarcie umowy pożyczki .

Powód ciężarowi temu nie podołał. Powód nie przedłożył bowiem żadnych dowodów pozwalających uznać , iż pozwana zapoznała się z umową pożyczki z dnia 29.01.2018 nr (...), zaakceptowała jej treść oraz wyraziła zgodę na jej zawarcie . W szczególności powód nie wykazał ,aby pełnomocnictwo do zawarcia umowy pożyczki (k. 24) zostało udzielone przez pozwaną . Powód nie wykazał także , iż wykonał umowę pożyczki wskazaną w pozwie , w szczególności , aby wierzyciel pierwotny dokonał wypłaty pozwanej środków pieniężnych wskazanych w umowie pożyczki . Pozwana natomiast faktom tym zaprzecza.

Pożyczka jest umową, na podstawie której dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego przedmiot pożyczki (w szczególności określoną ilość pieniędzy), a biorący zobowiązuje się zwrócić przedmiot pożyczki w pieniądzu o tej samej wielkości lub w rzeczach tego samego gatunku i takiej samej jakości (art. 720 k.c.).

W kodeksie cywilnym zostały wskazane essentialia negotii umowy pożyczki, które stanowią nie tylko oznaczenie stron i określenie ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, ale obejmują również zobowiązanie się do ich przeniesienia oraz obowiązek zwrotu przedmiotu pożyczki. W procesie związanym z wykonaniem umowy pożyczki powód jest zatem zobowiązany udowodnić, że strony zawarły umowę pożyczki, a także, że przeniósł na własność biorącego pożyczkę określoną w umowie ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku (wyrok S. Apel. W Łodzi z 18.06.2015r., I ACa 33/15, LEX nr 1789954).

Przy zawarciu umowy pożyczki, podobnie jak przy umowie sprzedaży, dochodzi do zmian w obrębie prawa własności przedmiotu umowy. Obowiązki pożyczkodawcy do przeniesienia własności przedmiotu umowy na pożyczkobiorcę odpowiada obowiązek zwrotu, czyli przeniesienia przez pożyczkobiorcę na pożyczkodawcę przedmiotu umowy, powiększonego o ewentualne wynagrodzenie ustalone w umowie. Dopóki przedmiot pożyczki nie zostanie wydany pożyczkobiorcy, nie może powstać obciążający pożyczkobiorcę obowiązek jego zwrotu.

Przedstawiony przez stronę powodową materiał dowodowy nie stanowi wystarczającej podstawy do uwzględnienia powództwa.

Powód załączył do pozwu wydruk umowy pożyczki nr (...), która miała zostać zawarta przez powoda z pozwaną. Umowa nie została podpisana przez strony , brak jest dowodu , iż pozwana zaakceptowała w/w umowę pożyczki i wyraziła zgodę na jej zawarcie. Powód nie wykazał , iż oświadczenie o udzieleniu pełnomocnictwa do zawarcia tej umowy pożyczki (k. 24) zostało faktycznie złożone przez pozwaną. Powód nie przedłożył dowodu wypłacenia pozwanej kwoty pożyczki czyli dowodu przeniesienia na biorącego pożyczkę własności przedmiotu umowy.

Jak już wyżej wskazano, stosownie do art. 720 k.c., obowiązek zwrotu, czyli przeniesienia przez pożyczkobiorcę na pożyczkodawcę przedmiotu umowy, powiększonego o ewentualne wynagrodzenie ustalone w umowie jest odpowiednikiem zobowiązania dającego pożyczkę do przeniesienia na własność biorącego przedmiot pożyczki. Obowiązek zwrotu przedmiotu pożyczki, obciążający pożyczkobiorcę, nie może powstać, dopóki przedmiot pożyczki nie zostanie pożyczkobiorcy wydany. W niniejszej sprawie powód nie przedstawił dowodu przeniesienia na biorącego pożyczkę własności przedmiotu umowy tj. określonej w umowie pożyczki kwoty pieniędzy.

Dowodu istnienia zobowiązania pozwanej nie stanowią także wezwania do zapłaty. Brak dowodów doręczenia ich pozwanej, a w szczególności dowodu, iż pozwana uznała wynikające z nich zobowiązanie.

Wobec powyższego należało uznać, że powód nie wykazał dochodzonego roszczenia zarówno co zasady jak i co do wysokości.

Powód nie wykazał także nabycia przedmiotowej wierzytelności, powód nie przedstawił bowiem dokumentów wykazujących w sposób dostateczny jego następstwo prawne.

Z uzasadnienia pozwu wynika, iż dochodzona pozwem wierzytelność została najpierw w dniu 08.05.2018 r. przeniesiona przez pierwotnego wierzyciel na rzecz (...) z siedzibą w T. (Estonia), a następnie na podstawie umowy zakupu wierzytelności z dnia 01.06.2018 r. przedmiotowa wierzytelność przeszła na powoda. Powód przedłożył umowę cesji wierzytelności z dnia 08.05.2018 r. zawartą pomiędzy (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. a (...) z siedzibą w T. (Estonia - k. 37-39) Z treści tej umowy nie wynika, jakie konkretnie wierzytelności zostały tą umową objęte, miały być one szczegółowo określone w załączniku nr 1 do umowy. Natomiast załącznika tego powód nie przedłożył. Powód przedłożył jedynie wydruk (k. 31), z którego nie wynika, aby dotyczył on wskazanej umowy cesji wierzytelności z dnia 08.05.2018 r. Dalej powód na okoliczność nabycia wierzytelności wobec pozwanej przedłożył umowę zakupu wierzytelności z dnia 01.06.2018 r. zawartą między powodem a (...) z siedzibą w T. (Estonia - k. 33-35), z treści której również nie wynika, jakie konkretnie wierzytelności zostały tą umową objęte, wierzytelności te miały być szczegółowo określone w Wykazie Wierzytelności, który stanowi załącznik nr 1 i 1 a do umowy. Załączników takich nie przedłożono, powód załączył fragmentaryczny wydruk (k. 32) jako wykaz wierzytelności do w/w umowy z danymi dotyczącymi pozwanej i zawartej z wierzycielem pierwotnym pożyczki. W konsekwencji stwierdzić należy, iż powód nie przedstawił dowodu nabycia wierzytelności wobec pozwanej przez poprzednika prawnego powoda tj. (...) z siedzibą w T. (Estonia). Nabycia wierzytelności w drodze cesji nie można domniemywać i okoliczność ta powinna wynikać wprost z dokumentów (por. wyrok SA w Białymstoku z dnia 15.10.2015 r. w sprawie I ACa 492/15). Zgodnie z zasadą, iż nikt nie może przenieść więcej praw, aniżeli sam posiada, w przypadku, gdy wierzytelność wobec pozwanego jest przedmiotem kolejnych cesji wierzytelności zawieranych pomiędzy różnymi podmiotami, powód powinien wykazać, iż oznaczona wierzytelność była przedmiotem wszystkich tych cesji. Natomiast powód nie wykazał, iż wierzytelność wobec pozwanej wynikająca ze wskazanej w pozwie umowy została przeniesiona z wierzyciela pierwotnego na (...) z siedzibą w T. (Estonia), a w konsekwencji, aby podmiot ten był uprawniony do dalszego zbywania tej wierzytelności na rzecz powoda. Wobec powyższego powód nie wykazał swojej legitymacji do dochodzenia od pozwanej wierzytelności określonej w pozwie.

W konsekwencji powód nie przedłożył wystarczających dowodów wskazujących na istnienie wierzytelności (...) sp. zo.o. z siedzibą w S. wobec pozwanej oraz tego, że nabył wierzytelność dochodzoną pozwem, zaś pozwana okoliczności te kwestionuje.

Stosownie do art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Ciężar dowodu w rozumieniu cytowanego przepisu pozostaje w ścisłym związku z problematyką procesową dowodów, albowiem po myśli art. 232 k.p.c., strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Reguła ta nie może być pojmowana w ten sposób, że ciąży on zawsze na powodzie, gdyż w zależności od rozstrzyganych w procesie kwestii, ciężar dowodu co do pewnych faktów będzie spoczywał na powodzie, co do innych z kolei na pozwanym (tak SN w wyroku z 03.10.1969 r., II PR 313/69, OSNC 1970, nr 9, poz. 147). Należy jednak mieć na względzie, iż ciężar dowodu spoczywa na tym, kto twierdzi, a nie na tym, kto zaprzecza określonym

faktom (ei incumbit probatio qui dicit, non qui negat). Jest to o tyle zrozumiałe, iż nie sposób obciążać określonej strony ciężarem dowodzenia wystąpienia okoliczności negatywnych (vide - wyrok SN z dnia 18 lutego 2010 r., II CSK 449/09).

Mając na uwadze powyższe należało oddalić przedmiotowe powództwo jako nieudowodnione i orzec jak w pkt. I wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98§1 i 3 kpc, uznając, iż powód jako strona przegrywająca jest zobowiązany zwrócić pozwanej poniesione przez nią koszty procesu w kwocie 917 zł, na które składa się opłata od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 900 zł.